

● VÝSTAVY:

„STÁLÁ ARCHEOLOGICKÁ, PŘÍRODOVĚDNÁ A NÁRODOPISNÁ EXPOZICE“

od 29. 1. 2021
obnovená a nová část stálé expozice „Příběh města“
„MINCOVÁNÍ V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH“
„MĚSTSKÝ ZNAK“

30. 7. 2021 - 9. 1. 2022
„K ZÁBAVĚ I ODPOČINKU. VOLNÝ ČAS ŽENY V 19. ST.“

26. 11. 2021 - 18. 9. 2022
„ČERNÝ PETR, DĚTSKÉ KARTY“
chodbová výstava

5. 11. 2021 - 1. 6. 2022
„SRDEČNÉ POZDRAVY Z BUDĚJOVIC.
MĚSTO NA POHLEDNICÍCH V LETECH 1895 - 1939“
chodbová výstava

● PŘIPRAVUJEME:

28. 1. 2022 - 18. 9. 2022
„LOUTKY, MARIONETY, JAVAJKY.
VZPOMÍNKA NA JOSEFA HANUSCHE“

4. 2. 2022 - 13. 2. 2022
„VÝSTAVA ORCHIDEJÍ, EXOTICKÝCH ROSTLIN A ZVÍŘAT“

● EDUKAČNÍ PROGRAMY PRO ŠKOLY

Objednávky: : 391 001 528, 727 822 573

<http://www.muzeumcb.cz/vzdelavani/pro-skoly/objednavkovy-formular/>

Edukační programy ke stálé expozici muzea:

● „PŘÍRODOVĚDA, GEOLOGIE, ARCHEOLOGIE, NÁRODOPIŠ“ Pro školy i širokou veřejnost jsou připraveny nové edukační programy k jednotlivým částem nové stálé expozice Jihočeského muzea. V první části o živé přírodě nahlédneme do několika typických biotopů Jižních Čech. V části věnované mineralogii, geologii a paleontologii nahlédneme společně do světa nerostů a hornin. V sekci věnované archeologii společně projdeme po pomyslné časové ose od mezolitu až do raného středověku. Edukační program věnovaný národopisné části nové expozice přibliží život našich blízkých předků, jejich stravu, způsoby, běžný život i čas svátků.

● „MĚSTO ČESKÉ BUDĚJOVICE V PROMĚNÁCH ČASU“ Program ke stálé expozici JČM „Příběh města Českých Budějovic,“ která mapuje dějiny města a okolí od pravěku až do 20. století. Program doplňují praktické úkoly a pracovní listy.

Muzejní kabinet pro školy:

● „PRVNÍ LÉTA PRVNÍ REPUBLIKY - prvorepublikové Československo v letech 1918-1920“ Soubor interaktivních didaktických pomůcek s výukovým programem. Tento projekt vznikl za podpory Ministerstva kultury České republiky z programu Kulturní aktivity – Podpora projektů k připomínce významných výročí naší státnosti (1918, 1968, 1993).

● „ARCHEOLOGICKÉ MUZEJNÍ KUFŘÍKY“ nabízí edukační programy: „Život v době kamenné - lovci a sběrači“; „Život v době kamenné - první zemědělci“; „Život v době bronzové - využití prvních kovů“; „Život v době v železné - rozvoj řemesel“; „Život v době římské - neklidné sousedství“; „Život v době stěhování národů - Slované na našem území“; „Život v době románské - Čechy v době knížecí“; Život v době lucemburské - střední Evropa předhusitská.“ Žáci a studenti mají jedinečnou možnost aktivně se seznámit s daným obdobím pomocí kopií nástrojů, zbraní a oděvů, které jej charakterizují. Pro nejmenší, tedy žáky mateřských škol, je určen edukační program a názvem „Život v pravěku“.

EXPONÁT MĚSÍCE LEDNA

Zimní výstroj našich předků

Jak si sněhovou nadílku užívali naši předkové, jak vypadaly první brusle, lyže a sněžnice, to nám ukáže lednový exponát měsíce. Prohlédnout si budete moci předměty, které pamatují vrcholný rozvoj zimních sportů od poloviny 19. století, ale také praktické pomůcky, které lidé využívali během zimních prací. Předměty, které se v národopisné sbírce od těchto dob zachovaly jsou milou připomínkou zim z časů, jak je pamatují naši předkové.

Mimochodem, kdo z vás pamatuje třeba šlajfky?

To byly brusle upínané kovovými přitlačnými čelistmi na pevné kožené boty pomocí kličky.

Dětské sánky z pol. 20. stol.

Správná řešení: Černý Petr: zelený otazník č. 4, modrý otazník č. 7, Černý Petr č. 24; **věštecké karty:** tarot; **domino:** kvarteto; **stejná karta:** č. 5; **osmisměrka:** piatnik; **úsluvi:** 1E, 2B, 3D, 4C, 5A; **obdělničky:**

Dětský měsíčník od skřítků Muzejníčeků z Jihočeského muzea v Českých Budějovicích

Milé děti,

přivítali jsme první měsíc nového roku. Název Leden je zřejmě odvozen od slova led - měsíc ledu. I když to letos na zimu zatím nevypadá, v dřívějších dobách bývalo běžné, že všude ležel sníh a pořádně mrzlo. K lednu se váže mnoho pranostik. Jistě všichni znáte nejznámější z nich: „Jak na nový rok, tak po celý rok“. Méně známé jsou například: „Ryje -li krtek v lednu, končí zima v květnu. Je-li teplo v lednu, sahá bída ke dnu. Teplý leden, k nouzi krok jen jeden.“

„Loutky, marionety, javajky.“

Dvacátého osmého ledna otevřeme v Jihočeském muzeu novou výstavu: „Loutky, marionety a javajky. Vzpomínka na Josefa Hanusche“. Na výstavě zapátráte v historii a příběhu loutek Malého divadla ze sbírek Jihočeského muzea. Dále budou vystaveny i exponáty z pozůstalostí kočovných loutkářů. Typický lidový loutkář jezdil vozem s koňským potahem, vezl s sebou celou rodinu a kompletní vybavení loutkového divadla.

Výstava vás zavede také k loutkám pro rodinná divadla a rodinným divadélkům. Uvidíte zde loutky sériově i podomácku vyráběné, jež kdysi vyráběli pro své děti třeba šikovní tatínci.

Část výstavy je věnována památce českobudějovického rodáka Josefa Hanusche, který byl významným výtvarníkem, řezbářem, loutkářem a pedagogem. Svou nesmazatelnou stopu zanechal i v Malém divadle v Českých Budějovicích, pro které navrhoval a vyráběl loutky. Postavička Kašpárka, kterou vytvořil, je dodnes maskotem a talismanem Malého divadla.

ÚKOLY PRO CHYTRÉ HLAVIČKY

Jistě už jste někdy hráli karty. Prší, Pexeso, Černý Petr nebo snad i Žolíky? Někdy se jim říká „Čertovy obrázky“. Hrací karty jsou vlastně kusy papíru s obrázkem. Používají se v sadách a každá karta má svou barvu a hodnotu. V Evropě najdeme několik typů karet.

Například:

Francouzské

barvy: srdce, kára, piky, kříže

hodnoty: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, J (jack), Q (queen), K (king), A (ace)

Německé

barvy: srdce, kule, listy, žaludy

hodnoty: 7, 8, 9, 10, Unter (česky spodek), Ober (česky svršek), König (král), Ass (eso)

Španělské

barvy: mince, poháry, meče, obušky

hodnoty: (eso), 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, sota (sluha), caballo (jezdec), rey (král)

V následujícím úkolu jsme použili některé barvy z některých typů karet.

Doplňte v každém řádku, v každém sloupci a v každém obdélníku kompletní řadu číslic od 1 do 9. Nikde nesmí číslice chybět, nikde nesmí přebývat.

A to je vše.

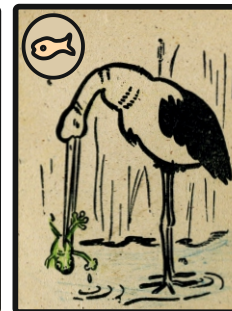
					
					
					
					
					
					

ÚKOLY PRO CHYTRÉ HLAVIČKY

Dalším typem karet je takzvaný Černý Petr.

Hraje se zpravidla s 33 speciálními hracími kartami. 32 karet tvoří dvojice označené stejným symbolem a 1 karta symbol nemá – je to Černý Petr.

Pravidla hry: Všechny karty se rozdají rovnoměrně zúčastněným hráčům tak, aby **nebylo** vidět, kdo Černého Petra dostal. Hráči ihned stejné dvojice vyřadí viditelně ze hry (odloží na kraj hrací podložky, stolu), zbývající karty si rozloží v ruce do vějíře. Hráč po levici rozdávajícího si od něj nabídne kartu, může-li, pak zkompleťovanou dvojici odloží a dalšímu hráči v kole nabídne kartu ze svých. Hráči takto postupují v kruhu, vyřazují dvojice karet. Komu zbyde poslední Černý Petr, prohrál. Před sebou vidíte zástupce jedné z variant této karetní hry, označených různými symboly - šiška, ryba, jitrnice, list.. Tyto symboly hrají důležitou úlohu v dalším úkolu.

Který symbol má být na místě zeleného otazníku? Jaké číslo má být na místě modrého otazníku? Které číslo zastupuje symbol ryby? A jaké patří do políčka pojmenovaném Černý Petr?

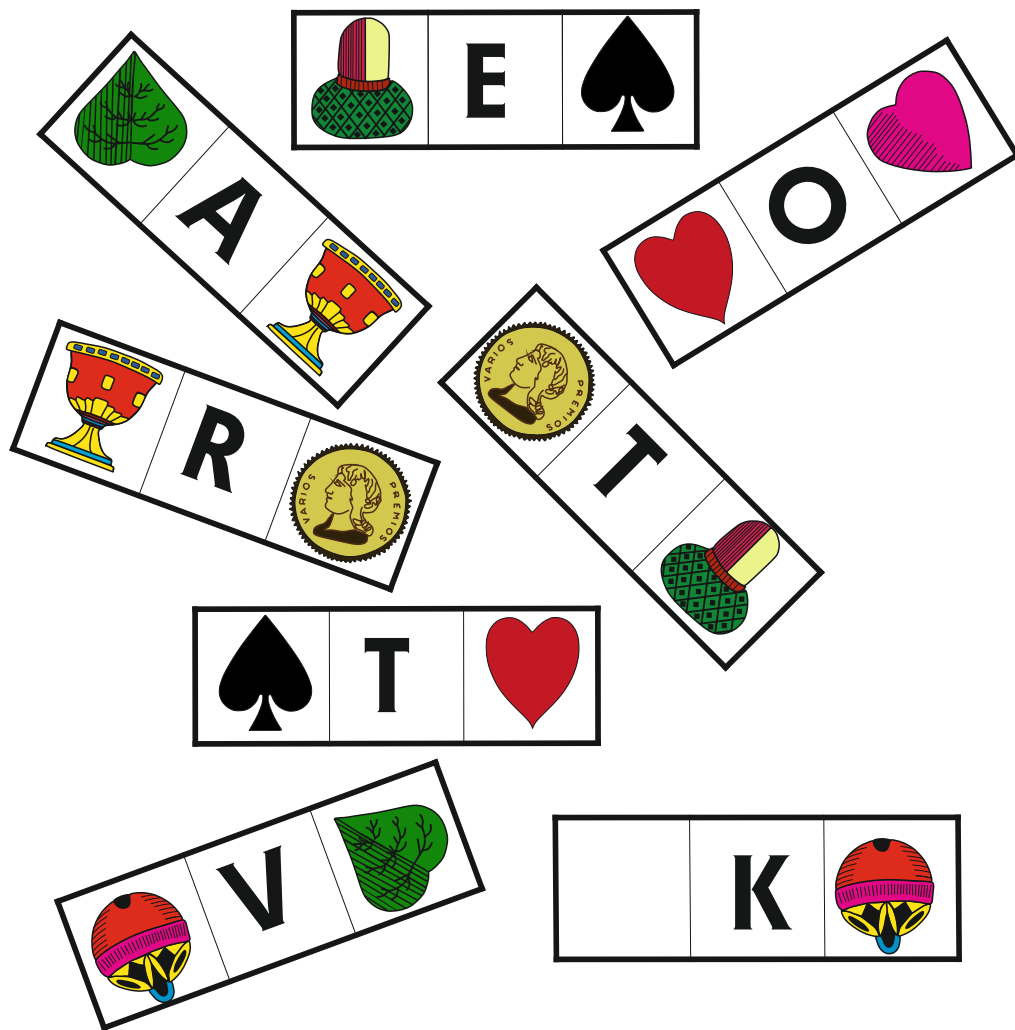
			6
?			11
			7
9	?	8	Černý PETR

ÚKOLY PRO CHYTRÉ HLAVIČKY

V dalším druhu karetní hry se hraje se 32 speciálními kartami, na nichž jsou obrázky, zpravidla tematicky zaměřené.

Karty jsou rozděleny do 8 skupin (obvykle označené 1–8) po čtyřech (A–D) tak, aby k sobě obrázky ve čtveřici logicky patřily. Na každé kartě jsou uvedeny názvy ostatních karet z dané skupiny. Někdy se využívají místo číslic a písmen např. tvary a barvy.

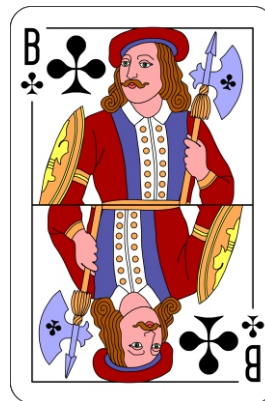
Na kostkách správně sestavených podle značek (princip hry domino) si přečteš název této karetní hry. Začni kostkou, která nemá na levé straně žádnou značku.

ÚKOLY PRO CHYTRÉ HLAVIČKY

Vedle karet, které slouží k hraní jsou známé také takzvané věštecké nebo vykládací karty. Název těchto karet je ukryt v následujícím úkolu.

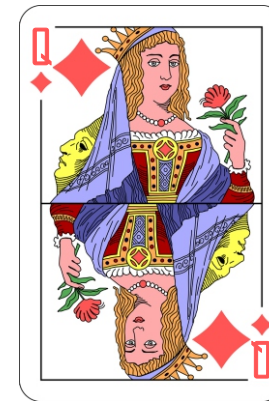
Uprostřed karet je pět zvětšených výřezů. Každý je z jiné karty a je označen číslicí. Přiřaď je do tabulky.

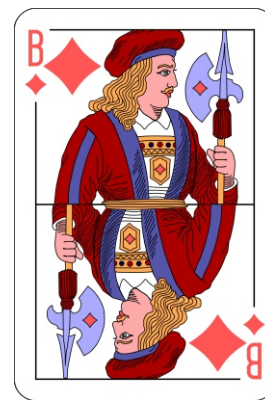
3

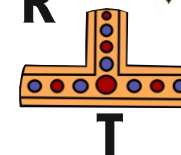
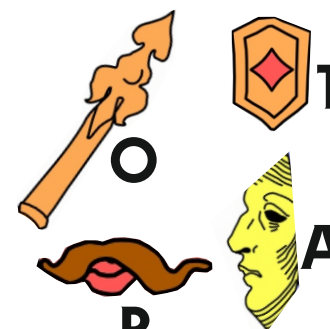
4

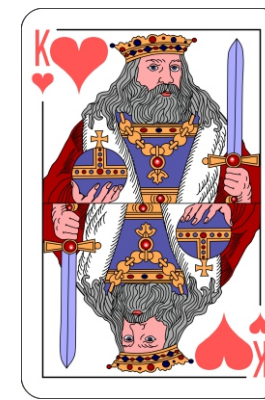
2

5

T

1

1	2	3	4	5

ÚKOLY PRO CHYTRÉ HLAVIČKY

V souvislosti s karetními hrami vzniklo i nejedno úsloví (rčení).
Některá z nich jsme vybrali (jsou označené čísly). Naproti nim (označené písmeny) jsou napsány jejich významy, ale v jiném pořadí. Najdi k úsloví správný význam.

1. - Přiznej barvu.	A - Riskuji.
2. - Vyrožít karty na stůl.	B - Říct otevřeně oč jde.
3. - Je bledý jak zelená sedma.	C - Vím něco, co ostatní překvapí.
4. - Mám eso v rukávu.	D - Není mu dobře.
5. - Vsadil jsem všechno na jednu kartu.	E - Řekni pravdu!

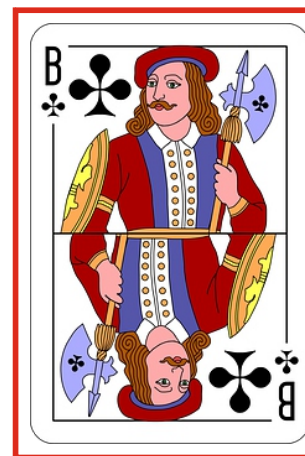
Významné postavení na českém trhu s kartami měla tradičně vídeňská firma založená v roce 1824. Její název je skrytý v následující osmisměrce.

**Najdi v následující tabulce tyto slova a vyškrtej je :
DÁMA, ESO, JEZDEC, KÁRA, KŘÍŽE, KULE, MEČE, PIKY, POHÁRY, RŮŽE,
SRDCE**

Zbylá písmena přečti za sebou po řádcích.

O	C	E	D	Z	E	J
S	E	C	R	Ů	Ž	E
E	L	D	P	E	Í	I
P	U	R	A	Č	Ř	T
I	K	S	N	E	K	I
K	Á	R	A	M	Á	D
Y	R	Á	H	O	P	K

ÚKOLY PRO CHYTRÉ HLAVIČKY

Dobry hráč karet musí mít mimo jiné výbornou paměť a postřeh.

Obojí si můžeš procvičit v následujícím úkolu.

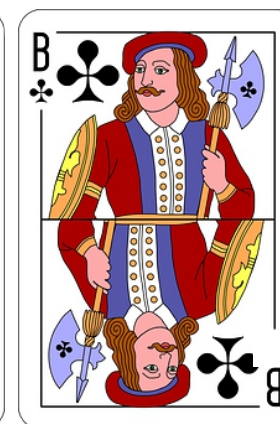
Která karta (1 - 6) je stejná s kartou v červeném rámečku?

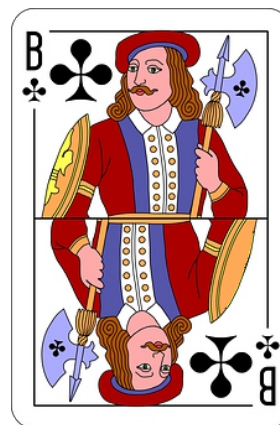
1

2

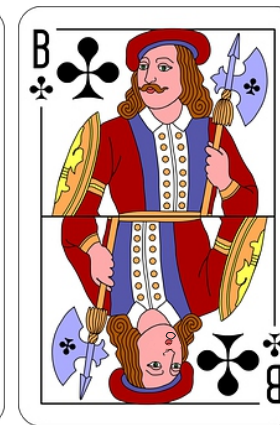
3

4

5

6